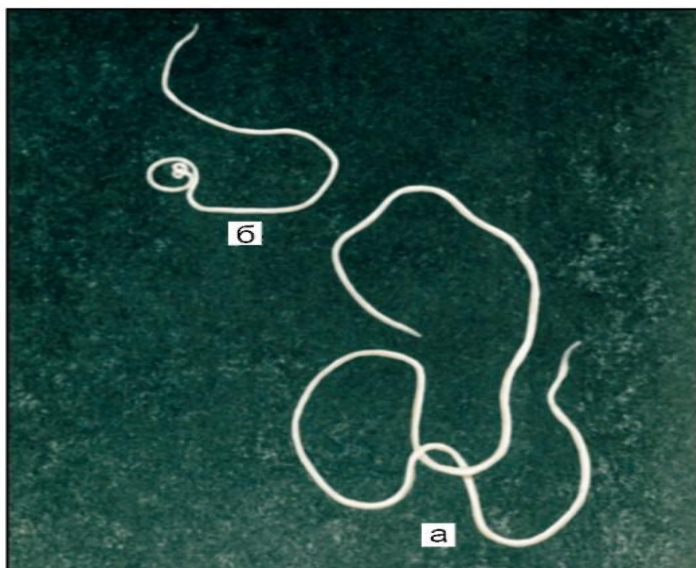

Дирофіляріоз – природно–осередкове гельмінтозне захворювання хижих м'ясоїдних тварин, у тому числі собак і котів, географічний ареал і розповсюдженість якого постійно поширюється. Захворювання супроводжується тяжкою патологією всіх систем організму, включаючи головний мозок та очі. На дирофіляріоз хворіє і людина. Від тварини до тварини, і від тварин – людині захворювання переносять комарі, що є проміжними хазяями для дирофілярій.

Хоч дана патологія становить проблему насамперед у теплих країнах, де велика кількість комарів, захворювання на дирофіляріоз одержало значне поширення в останнє десятиріччя і в Україні. Вважається що в Україну це захворювання було ввезене при завезенні собак з країн ендемічних з дирофіляріозу. Завезені собаки і стали джерелом інвазії для місцевих собак. Відбулося значне розповсюдження паразита серед тварин, висока чисельність переносників та сприятливі кліматичні умови призвели до різкого зростання з 2000 року числа зареєстрованих випадків серед людей. Нині дирофіляріоз реєструється в різних країнах Європи, Азії, Африки. З найбільшою постійністю випадки дирофіляріозу у людей виявляють в Італії, Франції, Греції, Ірані, Шрі-ланці.

В Україні до 1990 року були тільки завізні випадки, а з 1997 дирофіляріоз має місцевий характер. За період 2012-2017рр. було зареєстровано 1597 випадків дирофіляріозу. У Черкаській області захворюваність на дирофіляріоз реєструється з 1999 року спорадично, та має місцевий характер. За останні 5 років зареєстровано 51 випадок захворювань на дирофіляріоз, за 7 місяців поточного року - 3 випадки (м. Черкаси, Умань та Уманський район).

Дирофілярія (від лат. «*dirofilum*» – зла нитка) - тонка ниткоподібна нематода білого кольору. *Dirofilaria repens* розміром 13-15см. У хворих тварин самка гельмінта народжує живих личинок – мікрофілярій, які при укусах комара потрапляють в організм комах, де розвиваються до інвазійної стадії, і під час послідуєчих укусів потрапляють до інших тварин, де продовжують розвиватися та рости. Максимальний термін життя дирофілярії в організмі хазяїна 2 роки, за цей період самка гельмінта відроджує до 20 млн. личинок.

В організмі людини розвиток паразита до статевозрілої стадії не відбувається через адаптованість паразита до організму тварин, низької інтенсивності інвазії, наявність тільки одиничних особин, як правило однієї статі, що не дає їм можливості розмножуватися. Людина заражається на дирофіляріоз тільки при укусі кровосисних комах – комарів родів *Anopheles*, *Aedes*, *Culex*. Безпосередньо від собак та кішок людина не заражається. При укусі комара личинка потрапляє до тіла людини і залишається під шкірою чи мігрує до слизових оболонок. З моменту зараження до утворення пухлини проходить не менше одного місяця, а іноді до двох років. Перші симптоми захворювання – безболісна пухлина, у місці локалізації якої відчувається сверблячка і печія різного ступеня інтенсивності. Характерними симптомом захворювання є міграція гельмінта, що виражається у пересуванні чи ущільненні пухлини під шкірою. Відстань на яку переміщається гельмінт від декількох сантиметрів до десятків сантиметрів, швидкість міграції до 30 см за 2 доби (тому неправдою є те, що в деяких репортажах по телебаченню показують дуже швидкий рух

гельмінта). Первинний діагноз, який встановлюють у більшості випадків – фіброма, атерома, киста, пухлина, які при несвоєчасному виявленні гельмінта гнояться, розвивається абсцес, з якого при розкритті вилучається гельмінт. Видалити його можна тільки оперативним шляхом, хоча були випадки, коли хворі самостійно витягували дирофілярію. Найчастіше спостерігається ураження очей (в 2010 році у Миколаївській області видалили у пацієнта по гельмінту з обох очей), потім голови і шиї, тулуба, рук і ніг. Загальне самопочуття у більшості випадків задовільне, і після видалення гельмінта настає одужання.

Яким чином можна уберегтися від цього захворювання ?

По – перше, необхідно захищати себе і свого собаку від покусів комарів. Для подібних цілей у даний час на ринку України є велика кількість різного роду репелентів – препаратів, що відлякують комарів і мошкар (ОФФ, Рейд, Зірочка та інш.), ефективно використання електрофумігаторів з інсектицидними пігулками або рідинами, інсектицидних спіралей, носіння спеціального одягу, накидок на голові, і головне застосування пологів, засічування вікон, дверей.

По – друге, для собак та кішок рекомендовані також різні види нашійників та інші засоби, що також захищають від комарів, бліх і кліщів, що також є переносниками збудників багатьох захворювань. Також потрібно обмежити прогулянки з твариною у вечірню пору в місцях з великою чисельністю комарів, та в період масового нападу комарів розміщувати собак у приміщеннях недоступних для них.

Профілактика зараження основного хазяїна паразита – собаки, це і є найважливіше у профілактиці дирофіляріозу людей.